

Un salt en el temps

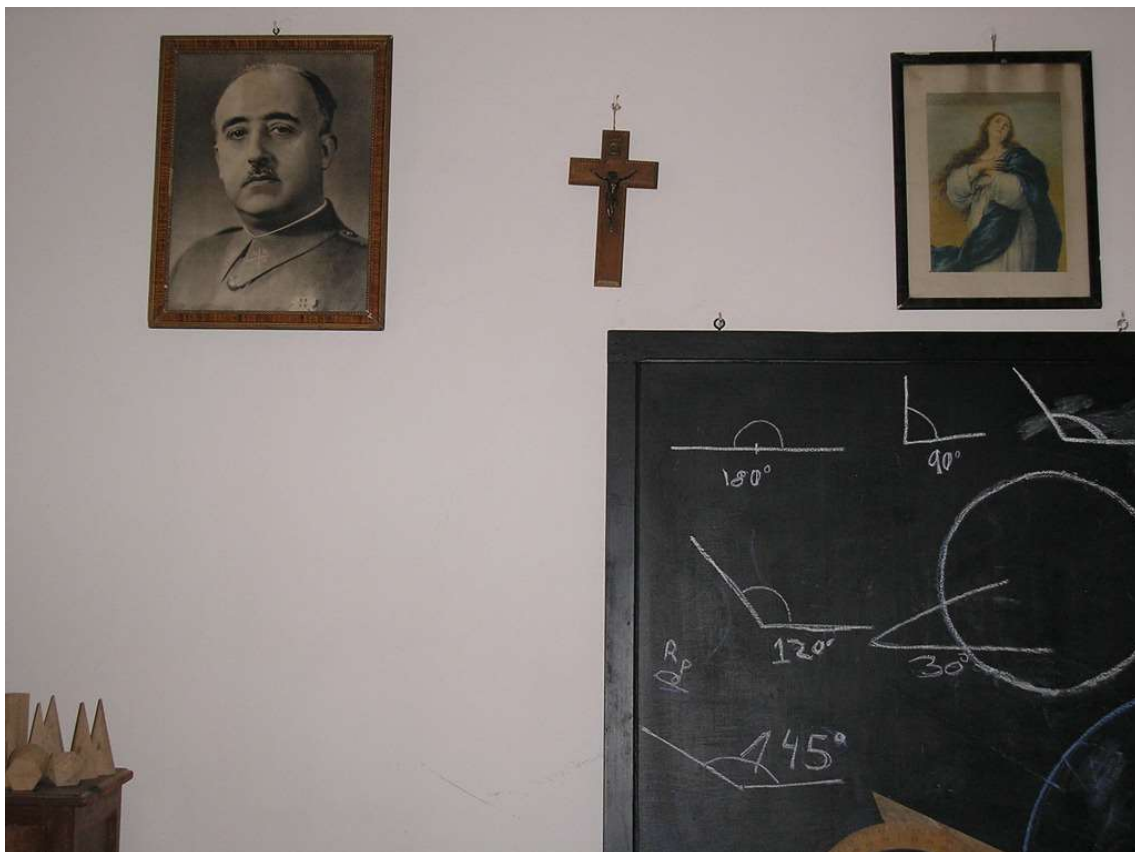
Jaume Pubill - 27 d'agost de 2012

Ahir, en la trobada anual que fem els cosins Gamisans, vam fer una visita al Museu de l' Escola Rural de Castellar de la Ribera, al Solsonès. Un autèntic, interessant –i una mica nostàlgic, per què no reconèixer-ho?- salt en el temps de més de 50 anys! Tots els cosins tenim una edat similar i tots vam tenir una experiència també semblant de l'escola de la nostra infantesa.

El **Museu de l'Escola Rural de Castellar de la Ribera** vol donar a conèixer l'evolució de l'escola rural al llarg del segle XX i fins als nostres dies. El Museu de l'Escola Rural està ubicat a **Cal Sastre**. Es tracta d'una masia que des del 1926 i fins el 1974 va acollir l'escola rural del municipi i proposa un recorregut per l'escola durant el primer terç del segle XX, l'escola rural a la Segona República i durant el franquisme i l'escola rural actual. El museu mostra també una aula de l'escola rural del poble de manera intacta i tal com era a la postguerra.

Entrant en aquella aula retornàvem, d'alguna manera, a la nostra infantesa en veure aquelles parets plenes de fotos, de mapes i d'objectes plens de records (a vegades bons i altres potser no tant). Llegint frases d'aquells llibres, oberts estratègicament en certes pàgines molt ben triades, et retrobaves amb un tipus d'educació implantada pel franquisme i que ens va marcar molt a tots. L'educació durant el franquisme fou el model d'organització de l'educació implantat durant la dictadura del Generalísimo Franco (1939-1975). Com qualsevol model educatiu, aquest pretenia la transmissió de valors propis del sistema polític franquista i, a la vegada, eliminar l'obra educativa de la Segona República Espanyola, difonent a les escoles els principis ideològics dels vencedors de la Guerra (In)Civil Espanyola, establint un ideari pedagògic basat en el nacionalcatolicisme i depurar del magisteri el personal docent no afí al règim.

Si et fixes en els llibres que hi són exposats pots veure que els materials lectius o els mitjans de d'expressió emprats havien de passar la censura eclesiàstica o la governamental per tal d'evitar continguts que podien ser considerats massa liberals. Els llibres de text havien de ser fidels als principis del *Movimiento* i per tant quedaven prohibits tots aquells aspectes relacionats amb els corrents

científics i pedagògics europeus. L'escola, com la resta d'Espanya, es trobava immersa en una autarquia cultural, amb omnipresència dels continguts i valors de la religió catòlica.

Tal com explica l'article corresponent de la Wikipèdia, l'escola franquista, com tots els sistemes educatius, es caracteritzava sobretot en l'etapa del primer franquisme (1939-59), per aportar a les aules els valors patriòtics i religiosos del règim:

- Es penjaven el crucifix, el quadre de la Immaculada i el retrat de Franco a cada aula.
- Obligació de resar el Parnostre a l'inici de la jornada lectiva.
- Per entrar a l'aula calia dir la frase, a tall de cortesia "*Ave Maria Puríssima*" que s'havia de respondre amb "*sin pecado concebida*".
- Pujar i abaixar la bandera a l'inici de la jornada escolar i quan aquesta finalitzava, acompanyant l'acció de la cantada de l'himne de la falange el Cara al Sol.

En els primers temps del franquisme, professors i alumnes havien d'assistir obligatòriament a la missa dels diumenges, processons.

L'ensenyament es feia tot en castellà (tret de llocs petits i apartats com en el cas d'aquesta escola rural) i hi havia una separació de matèries a cursar per als nois i les noies. Els nois havien de cursar la matèria de "*Formación del Espíritu Nacional*" i les noies "*Labores del Hogar*".

S'invertia poc en educació i per aquest motiu les escoles públiques o *Nacionales*, amb pocs recursos i condicions precàries, acollien els alumnes de les classes populars; mentre que les classes benestants duien els seus fills/es a les escoles privades, la majoria d'ordes religiosos, que comptaven amb més recursos i tenien el control de l'ensenyament secundari i la formació de les elits.

En fi, tota una bonica experiència que us convido a tastar a tots aquells que ja comenceu a tenir uns anys i que segur que aquestes imatges us diran alguna cosa. Nosaltres ens ho vam passar molt bé i la visita ens va agradar.